

هدف کلی: ارائه برنامه هایی برای اصلاح تمدن کنونی و حرکت به سوی تجدید حیات جهان اسلام و آمادگی برای ظهور حضرت مهدی (عج) و تمدن بزرگ جهانی آن حضرت

هدف های آموزشی

توجه به شرایط حساس کنونی و مسئولیتی که بر دوش ما مسلمانان است

توانایی در تنظیم برنامه برای خودسازی فردی جهت حضور فعال و مؤثر در جهان کنونی

توانایی در تنظیم برنامه برای کمک به جامعه در جهت تقویت بنیان خانواده

توانایی در تنظیم برنامه برای کمک به جامعه در جهت تحکیم بنیان های جامعه

توانایی در تنظیم برنامه برای حضور فعال در جامعه جهانی

مجتبی محمودی
دبیر دین و زندگی شهرستان ایذه
سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰

به کانال ما در تلگرام پیوندید
t.me/mahmoudi_izeh

مسئولیت بزرگ ما

درس سیزدهم

در دو درس قبل با سرگذشت تمدن اسلامی و آنچه در تمدن جدید روی داده است، آشنا شدیم. اکنون در متن تمدن جدید زندگی می کنیم و در هوای آن نفس می کشیم، تمدنی که دارای نقاط قوت و ضعف است. هم حق ما و هم مسئولیت ماست که سهم خود را در مقابله با زشتی ها، اصلاح کاستی ها و تکمیل خوبی ها و محاسن این تمدن ایفا کنیم و برنامه ای برای اصلاح تمدن جدید و تجدید حیات تمدن اسلامی ارائه کنیم.

اکنون با دو سؤال اساسی روبه رو هستیم:

۱- هر کدام از ما مسلمانان برای اصلاح تمدن جدید و تجدید حیات تمدن اسلامی چه مسئولیت هایی

برعهده داریم؟

۲- ما بایستی جامعه خود را چگونه بسازیم که بتوانیم به معیارهای یک جامعه متعالی اسلامی

هرچه بیشتر نزدیک شویم و زمینه ظهور حضرت مهدی علیه السلام و تشکیل جامعه جهانی توحیدی را

فراهم سازیم؟

خداوند در قرآن کریم می فرماید :

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ

مِن بَعْدِ الذِّكْرِ

أَنَّ الْأَرْضَ يَرثُهَا

عِبَادِي الصَّالِحُونَ^۱

با تدبیر در این آیه، جملات زیر را تکمیل کنید.

و همانا در (کتاب اسمانی) زبور

که بعد از ذکر، (تورات، نازل شده) نوشتیم

که قطعاً وارث زمین خواهند شد

بندگان صالح من

بندگان صالح، وارثان زمین خواهند بود

۱- خداوند یک وعده^{حتمی} داده است و آن وعده این است که در آینده.....

۲- این وعده در کتاب‌های **اسمائی**، از جمله **زبور**... آمده است.

۳- مقصود از به ارث بردن زمین **حکومت و اقتدار در زمین است**؛ یعنی حاکمیت جهان به **بندگان صالح می رسد**

۱- ما به عنوان ایرانی مسلمان، دو تجربه را پشت سر گذاشته ایم؛ آنها را بنویسید؟

برنامه ریزی

شاید در نگاهی ابتدایی، دستیابی به این هدف بزرگ، یعنی احیای تمدن اسلامی در مقایسه با توان و امکانات موجود، یک بلندپروازی به نظر برسد و رسیدن به آن، دور از دسترس تلقی شود. اما این یک دریافت سطحی از توانمندی ذاتی انسان و قدرت جوانان و ناشی از عدم آشنایی با آموزه‌های بیدارکننده اسلام می باشد. خصوصاً آنکه ما به عنوان ایرانی مسلمان، دو تجربه را پشت سر گذاشته ایم؛ دو تجربه‌ای که بار اصلی آن بر شانه‌های محکم نوجوانان و جوانانی بود که پدران و مادران امروز ما هستند (یکی بر چیدن نظام استبدادی وابسته به بیگانه^۱ و برپاساختن نظامی متکی بر آرای مردم و قوانین اسلام و دیگری پیروزی در دفاع مقدس^۲) این دو تجربه، هم اعتقاد مردم دیگر کشورها را به تأثیر ایمان به غیب در پیروزی و اثرات سازنده حکومت مبتنی بر دین اسلام افزایش داد و هم آنان را نسبت به

نکته

۱- سوره انبیاء، آیه ۱۰۵.

۲- در وابستگی حکومت پهلوی به بیگانگان و ضعف و ناتوانی این حکومت در برابر ملت همین بس که پهلوی اول را امپراتوری انگلیس با یک کودتا علیه قاجار و بدون اینکه مردم به او رأی داده باشند، به سلطنت رساند. و وقتی که در جنگ جهانی دوم، پهلوی اول اندکی به آلمان نازی نزدیک شد، همین انگلستان به همراه متفقین او را به جزیره‌ای دور افتاده به نام موریس تبعید کردند، بدون اینکه او اعتراضی بکند یا مردم به پشتیبانی از وی تظاهراتی بکنند و سپس پسرش، پهلوی دوم را به جای او منصوب کردند، بدون اینکه از مردم نظر بگیرند. در سال ۱۳۳۲ نیز همین پهلوی دوم که با یک نهضت مردمی روبه‌رو شد، به پیشنهاد امریکا و انگلستان به بغداد و رم رفت و پس از انجام کودتا توسط امریکا و انگلستان علیه دکتر مصدق، دوباره او را به ایران بازگرداندند و بر تخت نشاندند. در سال ۱۳۵۷ نیز که انقلاب مردم به اوج رسید، باز هم به دستور امریکا به مصر رفت تا شاید پس از انجام کودتا به ایران بازگردد که چنین چیزی هیچ‌گاه محقق نشد.

قدرت‌های استکباری حاکم بر جهان آگاه‌تر کرد و برای رسیدن به معنویت و عدالت مشتاق‌تر و تشنه‌تر ساخت و این ارزش‌ها را به خواست عمومی بسیاری از ملت‌ها تبدیل کرد. البته می‌دانیم که ایجاد تمدن اسلامی، نیازمند برنامه‌ای است که ما را به سطح لازم از توانمندی برساند و قدرت لازم را برای ایفای نقش در جهان کنونی به ما ببخشد.

اکنون در مرحله‌ای حساس از تاریخ سرزمین خود و جهان قرار داریم. پدران و مادران ما مسئولیت خود را انجام داده و این امانت بزرگ را به ما سپرده‌اند. اکنون، باید بیندیشیم که در عصر جهانی شدن، این مسئولیت منحصر به فرد خود را چگونه بر دوش خواهیم کشید و برای تحقق هدف بزرگی که پیش‌روی ماست، تا کجا پیش خواهیم رفت. با توجه به اهمیت این هدف بزرگ و برای دستیابی به آن باید اقداماتی در چهار حوزه زیر انجام گیرد.

۱- برای تقویت توانایی‌های فردی، چه اقداماتی باید انجام دهیم؟ نام ببرید و توضیح دهید

۱- تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت

۲- تقویت ایمان و اراده

حوزه اول: تقویت توانایی‌های فردی

برای تقویت توانایی‌های فردی، اقدامات زیر لازم است:

توضیح مورد ۱

۱- تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت: (اجرای هر طرحی، بدون آگاهی از موفقیت‌ها و شکست‌های قبلی میسر نیست. گذشته، دربردارنده تجربه‌های فراوان است که بصیرت ما را افزایش می‌دهد و ما را به تصمیم‌گیری‌های درست‌تر نزدیک می‌سازد.)

توضیح مورد ۱

۲- چرا شناخت دنیای جدید ضروری است؟

۲ (شناخت دنیای جدید نیز جهت درک درست واقعیت‌ها و انتخاب روش‌های مؤثر، ضروری است.)

پس هر یک از ما باید برنامه مطالعاتی دقیق برای آشنایی با تمدن بزرگ اسلامی و شناخت شرایط جهان امروز که در آن زندگی می‌کنیم، تنظیم کنیم.

۳

۲- تقویت ایمان و اراده: مشارکت در این اقدام بزرگ (نیازمند اعتقاد راسخ به دین، عزت نفس، توکل و اعتماد به خداوند، شجاعت، پایداری و اراده قوی است.)

۳

۳- ایجاد تمدن اسلامی نیازمند چه چیزهایی است؟

تدبّر در قرآن (۲)

حضرت موسی علیه السلام برای اینکه بتواند قوم خود را آماده مبارزه با فرعون کند به آنان می‌گوید:

از خدا یاری خواهید

إِسْتَعِينُوا بِاللَّهِ

و صبر کنید که

وَأَصْبِرُوا

زمین ملک خداست

إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ

يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ^۱
ان را به هر کس از بندگان خود بخواهد به میراث دهد
و حسن عاقبت مخصوص اهل تقواست

با تدبّر در این آیه به سوالات زیر پاسخ دهید:

۱- عاقبت نیک و پیروزی از آن چه کسانی است؟
از ان بندگان با تقوای خداست

۲- این عاقبت نیکو در چه صورتی به آنان می‌رسد؟

قانونمندی و نظامی که خداوند بر جامعه حاکم کرده این اقتضا را دارد که اقتدار و حاکمیت به بندگانی می‌رسد که تقوا پیشه باشند، از خداوند کمک طلب کنند و در راه او صبر پیشه کرده و با استقامت باشند و مشکلات آنان را به سستی نگشایند

۱- تحکیم بنیان خانواده چه نتایجی در پی دارد؟
۲- سست شدن بنیان خانواده چه نتایجی در پی دارد؟

حوزه دوم: تحکیم بنیان خانواده

نکته

خانواده کانون رشد فضیلت‌ها و محل تربیت نسل‌های خلاق، توانمند و با همت است. تحکیم این بنیان (سبب رشد فضائل اخلاقی در جامعه، کاهش فساد و حضور انسان‌های با فضیلت و کارآمد می‌گردد.) اگر بنیان خانواده سست شود (فساد گسترش می‌یابد و نسل‌هایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند، مسئولیت‌های اجتماعی را برعهده می‌گیرند.)^۲
وقتی حضرت ابراهیم علیه السلام و حضرت اسماعیل علیه السلام پایه‌های خانه کعبه را بالا بردند و بنای یک جامعه توحیدی را گذاشتند، نه تنها برای خود دعا کردند، بلکه از خداوند خواستند ذریه و نوادگانی به آنان

عطا کند که ادامه‌دهنده راه توحید باشند.^۲

۳- حرکت به سوی تمدن متعالی اسلام، نیازمند چیست؟

۴- چگونه می‌توانیم به جامعه‌ای اسوه و نمونه تبدیل شویم؟
حوزه سوم: تحکیم پایه‌های جامعه خود

حرکت به سوی تمدن متعالی اسلام^۳ (با انجام دسته‌ای از اقدامات فردی یا گروهی پراکنده امکان‌پذیر نیست، بلکه نیازمند جامعه‌ای مستحکم و توانمند است.) بنابراین^۴، (باید بکشیم جامعه خود را به شاخص‌های تمدن متعالی اسلام نزدیک کنیم) و در آن صورت است که می‌توانیم به جامعه‌ای اسوه و نمونه برای دیگران تبدیل شویم. از این رو باید با تحکیم پایه‌های جامعه، خود را مصداق این کلام خداوند قرار دهیم که:

و بدین سان ما شما را

امتی میانه قرار دادیم

وَ كَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ
أُمَّةً وَسَطًا

۱- سوره اعراف، آیه ۱۲۸.

۲- سوره بقره، آیه ۱۲۸ (رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَ ارِنَا مَنَاسِكَنَا وَ ثُبِّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ).

شناسایی ضعف‌ها و کمبودها و تلاش در جهت اصلاح آنها

همراه کردن سایر افراد جامعه با خود
تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری
استحکام بخشیدن به نظام اسلامی
تقویت عزت نفس عمومی

۱- برای اینکه به کانون اصلی تبلیغ اسلام تبدیل شویم چه اقداماتی باید انجام دهیم؟

لَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ
وَ يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا^۱
تا بر مردم گواه باشید
و پیامبر (نیز) بر شما گواه باشد

تدبر در قرآن (۳)

با تفکر در آیه شریفه فوق، بگویید جامعه اسلامی باید در میان جوامع دیگر چه موقعیتی داشته باشد؟
جامعه واقعی اسلامی جامعه ای است که بتواند در عصر خود اسوه باشد و راه معتدل و میانه زندگی را در پیش گیرد و آن را به دیگر جامعه‌ها نشان دهد

نکته

علاوه بر این، برای معرفی تمدن متعالی اسلام در جهان و علاقه‌مند ساختن مردم به اندیشه‌های اسلامی، به مرکزی نیاز است که محل تولید فکر و اندیشه و تبلیغ فرهنگ متعالی اسلام در جهان باشد. بنابراین اگر بنیان‌های جامعه خود را مستحکم کنیم و نقاط ضعف این جامعه را برطرف کنیم، می‌توانیم به کانون اصلی تبلیغ اسلام تبدیل شویم و بهترین مبلغ اسلام در جهان باشیم. برای رسیدن به این هدف اساسی اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

۲- به عنوان یک جوان معتقد و عدالت طلب وظیفه ما نسبت به جامعه چیست؟

۱- شناسایی ضعف‌ها و کمبودها و تلاش در جهت اصلاح آنها: جامعه‌ای که اکنون در آن زندگی می‌کنیم، در کنار برخورداری از نقاط قوت فراوان، ضعف‌ها و کاستی‌هایی همچون بی‌عدالتی، تجمل‌گرایی و... دارد که می‌تواند مانعی مهم در جهت تحقق تمدن اسلامی باشد. از این رو لازم است به عنوان یک جوان معتقد و عدالت طلب^۲ (به دقت کمبودها و آسیب‌های جامعه فعلی را شناسایی کنیم و با شجاعت در جهت اصلاح این آسیب‌ها گام برداریم). رهبر انقلاب به این نکته مهم این‌گونه اشاره می‌کند: «احتیاج است به یادآوری این آرمان‌ها با همان زبان جوان مؤمن انقلابی که از خصوصیاتش صراحت است، از خصوصیاتش شجاعت در گفتار است، اینکه شجاعانه حرف خودش را بزند... این احساس روحیه تهاجم را در جوان دانشجو و جوان انقلابی، من کاملاً قبول دارم. بایستی ارزش‌ها به صورت صریح و هوشیارانه دائماً مطالبه بشود»^۲.

۲- همراه کردن سایر افراد جامعه با خود: شایسته است بکوشیم این رسالت بزرگ را برای دوستان، نزدیکان و افراد جامعه خود تبیین کنیم تا آنان نیز به این مسئولیت آگاه شوند و پشتیبان آن گردند.

۳- برخی اقداماتی که برای همراه کردن دیگران با خود برای اینکه به کانون اصلی تبلیغ اسلام تبدیل شویم را نام ببرید؟ ۲ مورد کافی است

۳ (تشکیل گروه‌های مطالعاتی خودجوش در میان خویشان و هم‌کلاسان و دوستان صمیمی زیر نظر یک راهنمای باتجربه، تولید محتواهای رسانه‌ای مؤثر درباره تمدن اسلامی و شاخص‌های آن، تقویت معرفت دینی

۱- سوره بقره، آیه ۱۴۳.

۲- بیانات رهبر انقلاب در دیدار دانشجویان، ۱۳۹۷/۳/۷.

۳

خود و اطرافیان و حضور آگاهانه و حساب شده در فضای مجازی برای تبلیغ اندیشه درست دینی از جمله اقداماتی است که برای همراه کردن دیگران می تواند صورت بگیرد. همان طور که در قرآن کریم آمده است:

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ^۱
ترجمه: و باید از میان شما، گروهی، امردم را^۱ به نیکی دعوت کنند و به کار شایسته وادارند و از زشتی بازدارند، و آنان همان رستگارانند

۳- تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری: پیشرفت علمی (پایه های استقلال یک ملت را تقویت می کند و مانع تسلط بیگانگان می شود). هریک از ما باید بکوشیم با همت بلند و پشتکار فراوان، استعداد خود را به کار بگیریم تا به مرتبه ای از قدرت علمی برسیم که توجه دیگر ملت ها را به سوی خود جلب کنیم. «کشوری که مردم آن از علم بی بهره باشند، هرگز به حقوق خود دست نخواهد

یافت. نمی شود علم را از دیگران گدایی کرد. علم، درون جوش و درون زاست. باید استعدادهای یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه، عالم بشود.»^۲

پیشرفت های اخیر دانشمندان جوان کشور ما در رشته های مختلف علمی، مانند پزشکی و سلول های بنیادی، فناوری نانو و هسته ای، صنایع نفت، پتروشیمی و سدسازی قدم های اولیه ای است که باید با همت بلندتر ادامه یابد و همه عرصه های دانش را ببیماید.

۲- مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان چیست؟

۴- استحکام بخشیدن به نظام اسلامی (استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور) مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. یک کشور ضعیف، به طور طبیعی منزوی می شود و همراه و همدلی در دنیا نمی یابد.^۳ (استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر، توسعه عدالت در همه ابعاد، تقویت اتحاد ملی، انسجام اسلامی و مشارکت عمومی و عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر)^۳ از مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی است.

۳- مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی را نام ببرید؟

هم اندیشی (۱)

با همفکری دوستان خود، برخی از عواملی را که در حال حاضر موجب لطمه زدن به استحکام نظام اسلامی می شود، بیان کنید. به نظر شما برای رفع این عوامل چه اقداماتی باید انجام داد؟ این فعالیت با گفت و گو و تعامل دانش آموزان پاسخ داده می شود

۱- سورة آل عمران، آیه ۱۰۴.

۲- رهبر انقلاب، سخنرانی در مراسم سالگرد رحلت امام خمینی (ره)، خردادماه ۱۳۸۵.

۵- تقویت عزت نفس عمومی: ملتی که به توانایی خود ایمان دارد و عبارت «ما می توانیم» را، نه صرفاً در لفظ، بلکه در «عمل» بیان می کند، قله های افتخار را به سرعت فتح خواهد کرد^۱ (ایمان و باور به اینکه «ما می توانیم»)، زنده کننده تمدن اسلامی و نیروی محرکه ای برای پیمودن راه و گذر از گردنه های سخت است. آن خودباوری ای که پیامبر گرامی اسلام در یاران اندک خود به وجود آورد، سبب شد در شهر کوچک مدینه امتی تربیت شود که برای اصلاح جهان قیام کند و از همان ابتدا برای آزادی ستم دیدگان جهان و گسترش توحید در تمام دنیا برنامه ریزی نماید.

بیشتر بدانیم

یکی از تربیت یافتگان مکتب اسلام که پیامبر اکرم ﷺ و اولیای الهی را اسوه و الگوی خود قرار داد و عزت نفسی کم نظیر در سخت ترین لحظه های زندگی از خود نشان داد، شهید محسن حججی بود. این جوان شجاع وقتی به اسارت دشمنانی درآمد که کارشان بریدن سرها و سوزاندن آدم ها بود، نه تنها ترسی به دل راه نداد، بلکه چنان با عظمت و صلابت با آنان روبه رو شد که آنان را به هراس انداخت و دون صفتی و حقارت را در چهره شان آشکار کرد.

۲- پیام اسلام، چگونه پیامی است؟ توضیح دهید

حوزه چهارم: حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی

۲ (پیام اسلام، پیامی مطابق با فطرت انسان هاست. هر انسان روشن ضمیری که جوای حقیقت باشد، وقتی دعوت قرآن را به عقلانیت، عدالت، دوری از ستمگری و ستم پذیری، پاک دامنی، معنویت و تقوا می شنود، به طور طبیعی جذب آن می شود.)^۲ هر حقیقت جویی، وقتی در میان هزاران کتاب، مقاله، فیلم و انواع تبلیغاتی که علیه پیامبر اکرم ﷺ منتشر کرده اند، به سیمای واقعی ایشان می رسد، او را به بزرگی روح می ستاید. بنابراین لازم است ما این پیام رهایی بخش را با همان شیوه هایی که رسول خدا ﷺ به دیگران رساند، در جهان تبلیغ کنیم و به دیگران برسانیم. خداوند درباره روش تبلیغ رسول خدا ﷺ می فرماید:

۳- خداوند درباره روش تبلیغ رسول خدا (ص) چه می فرماید؟

۳ («به لطف و رحمت الهی با آنان [مشرکان] نرمی پیشه کردی. و اگر تو درشت خوی سخت دل بودی، بی شک از پیرامون تو پراکنده می شدند. پس از آنان درگذر و برای آنها آموزش بخواه و در کار با آنان مشورت کن و آنگاه که تصمیم گرفتی بر خدا توکل کن که خداوند اهل توکل را دوست دارد.»)^۳

ترسیم چهره منطقی و عقلانی دین اسلام
استفاده از بهترین و کارآمدترین
روش ها برای رساندن پیام
مبارزه با ستمگران و تقویت
فرهنگ جهاد و شهادت و صبر

۱- با توجه به شرایط کنونی جهان و اقداماتی که دشمنان اسلام علیه
دین ما و پیامبر ما انجام می دهند، چه اقداماتی را باید انجام دهیم؟

با توجه به شرایط کنونی جهان و اقداماتی که دشمنان اسلام علیه دین ما و پیامبر ما انجام می دهند،

۲- چرا نمی توان دین اسلام را با تعصب های جاهلانه
یا با روش های فریب کارانه تبلیغ کرد؟

۱- ترسیم چهره منطقی و عقلانی دین اسلام (میان یک پیام و روش تبلیغ ان باید تناسب منطقی
و معقول برقرار باشد. حق را نمی توان با روش های نادرست به دیگران رساند. دین اسلام یک دین
منطقی و استدلالی است و هر آموزه و حکم آن براساس حکمت الهی تنظیم شده است.) چنین دینی
را نمی توان با تعصب های جاهلانه یا با روش های فریبکارانه تبلیغ کرد و نظر مردم را به سمت آن جلب
نمود. ما باید از همان روش هایی که خداوند، در قرآن کریم به پیامبر گرامی اش آموزش داده، استفاده
کنیم و بهره ببریم.

تدبّر در قرآن (۴)

به راه پروردگارت دعوت نما

با حکمت و اندرز نیکو

و با آنها به روشی که نیکوتر است

استدلال و مناظره کن

أدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ
بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ
وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ...^۱

با تدبّر در این آیه، روش های صحیح دعوت را استخراج کنید :

روش اول : بهره مندی از حکمت و استدلال در هنگام دعوت

روش دوم : استفاده از موعظه حسنه و اندرز نیکو

روش سوم : استفاده از جدال احسن و بهتر، هنگام بحث و مناظره

۲- استفاده از بهترین و کارآمدترین روش ها برای رساندن

پیام : امروزه ابزارهای رساندن پیام بسیار متنوع و گسترده شده است.

این ابزارها، به همان میزان که می توانند در استخدام حق قرار گیرند،

می توانند حامل پیام های باطل باشند و به گمراهی مردم کمک کنند.

۳ (متأسفانه بیشتر این رسانه ها توسط کسانی تأسیس و مدیریت می شود که

نه تنها به دنبال حقیقت نیستند بلکه می خواهند باطل را حق جلوه دهند

تا مردم دنیا باطل را جای حق گذاشته و از آن پیروی کنند.)^۳

۱- سوره نحل، آیه ۱۲۵.

۳- امروزه بیشتر ابزارهای پیام رسان در اختیار چه کسانی هستند؟

۲- با سوءاستفاده از تمایلات مادی انسانیت، عموماً این ابزار را در جهت تخریب اخلاق دینی به کار می‌گیرند و هدف اصلی خود را نسل جوان ملت‌ها قرار می‌دهند که نسل سازنده، با انرژی و بویای جامعه است
از جمله راه‌های مبارزه با شیوه‌های دشمنان حق، کسب آگاهی از شگردها و شیوه‌های پیچیده آنان، برخورد انتقادی و عزت‌مندانه در برابر الگوهایی که به ما معرفی می‌کنند (از قبیل الگوهای لباس، مو و سایر شیوه‌های زندگی) و دوری از حالت تسلیم طلبی و انفعال را می‌توان نام برد

شبکه جهانی اطلاع‌رسانی (اینترنت) مهم‌ترین نمونه این گونه رسانه‌هاست. در این میدان که شاید سخت‌ترین هم‌وردی حق و باطل در جریان است، مشاهده می‌کنید که چگونه باطل پیشگان به تمام اصول و موازین اخلاقی و انسانی حمله می‌کنند و هیچ حد و مرز اخلاقی را رعایت نمی‌نمایند.

نکته

بررسی

- ۱- امروزه چه ابزارهایی برای رساندن پیام حق و گفت‌وگو با دیگر مردمان وجود دارد که می‌توان از آنها کمک گرفت؟ **ابزارهایی مانند سینما، تئاتر، سایت‌های اینترنتی، شبکه‌های اجتماعی رادیو، تلویزیون، نشریات جذاب، کتابهای پرمحتوا**
- ۲- دشمنان حق چگونه از این ابزارها سوء استفاده می‌کنند؟ و راه مبارزه با آنها چیست؟ پاسخ بالای صفحه

۱- چرا همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق نمی‌روند، بلکه سد راه حق جویی می‌شوند؟

۳- مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر: یکی از رسالت‌های اصلی انبیا، مبارزه با ظلم و برقراری عدل و گسترش حق بوده است. هرچند بسیاری از مردم با شنیدن سخن حق دلشان نرم می‌شود و مجذوب حقیقت و عدالت می‌شوند اما باید هوشیار باشیم که همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق نمی‌روند، بلکه سد راه حق جویی می‌شوند؛ (زیرا گسترش عدالت، منافع آنها را تهدید می‌کند. این گروه‌ها تا همه را تابع خود نکنند و یوغ اسارت بر گردن دیگران نیفکنند، آرام نمی‌گیرند).^۱
امام خمینی علیه السلام می‌فرماید:

«نکته مهمی که همه ما باید به آن توجه کنیم و آن را اصل و اساس سیاست خود با بیگانگان قرار دهیم، این است که دشمنان ما و جهان‌خواران تا کی و تا کجا ما را تحمل می‌کنند و تا چه مرزی استقلال و آزادی ما را قبول دارند. به یقین، آنان مرزی جز عدول از همه هویت‌ها و ارزش‌های معنوی و الهی‌مان نمی‌شناسند. به گفته قرآن کریم [دشمنان] هرگز دست از مقاتله و ستیز با شما برنمی‌دارند مگر اینکه شما را از دیتان برگردانند.^۱ ما چه بخواهیم و چه نخواهیم صهیونیست‌ها و آمریکا و شوروی در تعقیبمان خواهند بود تا هویت دینی و شرافت مکتبی‌مان را لکه‌دار نمایند.»^۲

بدین ترتیب، اگر واقع‌بینانه نگاه کنیم، درمی‌یابیم که دعوت به حق و عدالت را نباید منحصر به صحبت و شعار کنیم^۲ (بلکه برای تحقق سخن حق باید برنامه‌ریزی کرد، قیام نمود و شرایطی فراهم کرد تا موانع حق و حق‌پرستی از جامعه خود و جهان زدوده شود؛ این مهم میسر نمی‌شود مگر با تلاش و

۲- آیا دعوت به حق و عدالت را باید منحصر به صحبت و شعار کنیم، توضیح دهید؟ خیر

۱- سوره بقره، آیه ۲۱۷.
۲- صحیفه نور، امام خمینی، ج ۲۰، ص ۲۳۷.

پشتکار، جهاد و آمادگی برای شهادت در راه خدا، و تحمل همه سختی‌های این راه که همان راه حق و حقیقت است. ۲

بیشتر بدانیم

امام خمینی علیه السلام در این باره در پیام براثت از مشرکین در حج سال ۱۳۶۶ فرمودند: «... تجربه انقلاب اسلامی در ایران، با خون‌بهای هزاران شهید و مجروح و خراب شدن منزل‌ها و به آتش کشیده شدن خرمن‌های کشاورزان و کشته شدن تعداد بسیاری در بمب‌گذاری‌ها و اسیر شدن فرزندان انقلاب و اسلام به دست دژخیمان بعث عراق و هزاران گونه تهدید و فشار اقتصادی و جانی به دست آمده است. ملت ایران تجربه پیروزی بر کفر جهانی را در خراب شدن منازل خود بر سر کودکان در خواب به دست آورده و با فداکاری و مجاهدت، انقلاب و کشور خود را بیمه نموده است. ما به تمام جهان تجربه‌هایمان را صادر می‌کنیم و نتیجه دفاع و مبارزه با ستمگران را بدون کوچک‌ترین چشمداشتی، به مبارزان راه حق انتقال می‌دهیم و مسلماً محصول صدور این تجربه‌ها، جز شکوفه‌های پیروزی و استقلال و پیاده شدن احکام اسلام برای ملت‌های در بند نیست.

... من به تمام دنیا با قاطعیت اعلام می‌کنم که اگر جهان‌خواران بخواهند در مقابل دین ما بایستند، ما در مقابل همه دنیای آنان خواهیم ایستاد و تا نابودی تمام آنان از پای نخواهیم نشست؛ یا همه آزاد می‌شویم و یا به آزادی بزرگ‌تری که شهادت است می‌رسیم و همان‌گونه که در تنهایی و غربت و بدون کمک و رضایت احدی از کشورها و سازمان‌ها و تشکیلات جهانی، انقلاب را به پیروزی رساندیم، و همان‌گونه که در جنگ نیز، مظلومانه‌تر از انقلاب، جنگیدیم و بدون کمک حتی یک کشور خارجی متجاوزان را شکست دادیم، به یاری خدا باقیمانده راه پر نشیب و فراز را با اتکال به خدا، تنها خواهیم پیمود و به وظیفه خود عمل خواهیم کرد؛ یا دست یکدیگر را در شادی پیروزی جهان اسلام در کل گیتی می‌فشاریم و یا همه به حیات ابدی و شهادت روی می‌آوریم و از مرگ شرافتمندانه استقبال می‌کنیم ولی در هر حال پیروزی با ماست و دعا را هم فراموش نمی‌کنیم...»^۱

۱- صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۱۸.

چیست؟ نمونه بارز حق ستیزی و زورگویی در عرصه جهانی! اقدامات صهیونیست‌ها در فلسطین اشغالی (است) فجایع و ظلم‌هایی که امروزه در فلسطین رخ می‌دهد، بر کسی پوشیده نیست و تاکنون سازمان‌های بین‌المللی ده‌ها قطعنامه در محکومیت جنایات رژیم صهیونیستی صادر کرده‌اند؛ اما آیا این قطعنامه‌ها توانسته‌اند در روبه‌های ظالمانه این رژیم غاصب اندک تأثیری داشته باشد؟ آیا در مقابل یک جاه طلب قدرتمند می‌توان به مذاکره و نصیحت اکتفا کرد؟

هم‌اندیشی (۲)

برخی می‌گویند راه حل معضل فلسطین را باید در پشت میزهای مذاکره و رایزنی‌های سیاسی جست‌وجو کرد و انتفاضه مردم فلسطین تنها بر حجم مشکلات می‌افزاید. در گفت‌وگو با دوستان خود، این دیدگاه را نقد و بررسی کنید.

بنابراین، با شناخت دقیق فرصت‌ها، مردم دنیا را باید نسبت به شرایط سخت و ظالمانه‌ای که در آن قرار گرفته‌اند، آگاه کنیم و با زنده کردن روحیه جهاد و مبارزه، به تقویت جبهه عدالت‌خواهان بپردازیم. با اقتدا به امام خمینی علیه السلام عزت و کرامت ذاتی انسان‌ها را به آنها یادآوری کنیم، روحیه خودباختگی و ترس را از ملت‌ها بزداییم و آنها را به سوی استقامت و مبارزه‌ای معقول و عزتمند هدایت کنیم.

بیشتر بدانیم

زندگی و سخنان امام خمینی علیه السلام پر از روحیه حماسه و جهاد و شهادت‌طلبی است. جالب اینجاست که حتی در پیامی که هنگام قبول قطعنامه مربوط به تهاجم عراق به ایران صادر کرد، نه فقط بر تداوم روحیه جهاد، بلکه بر تداوم خود این جهاد مقدس علیه ظلم و ستم تأکید نمودند و بیان داشتند هدف ما نه فقط رفع فقر، بلکه محو هرگونه ظلم و کفر از کل جهان است:

«... آری، [مبارز] فلسطینی، راه‌گم کرده خود را از راه برائت ما یافت و دیدیم که در این مبارزه، چگونه خون بر شمشیر و ایمان بر کفر و فریاد بر گلوله پیروز شد، و چطور خواب بنی اسرائیل در تصرف از نیل تا فرات آشفته گشت و دوباره کوب دریه^۱ فلسطین از شجره مبارکه^۲ لاشرقیه و لاغربیه ما برافروخت و امروز همان‌گونه که فعالیت‌های وسیعی در سراسر جهان برای به‌سازش کشیدن ما با کفر و شرک در جریان است، [فعالیت‌هایی] برای خاموش کردن شعله‌های خشم ملت مسلمان

۱- اشاره به تعبیر (کوب دریه) در آیه ۳۵ سوره نور، که به معنای «ستاره درخشان» است.

فلسطین نیز به همان شکل ادامه دارد و این تنها یک نمونه از پیشرفت انقلاب است... امروز جنگ حق و باطل، جنگ فقر و غنا، جنگ استکبار و استضعاف و جنگ پابرنه‌ها و مرفهین بی‌درد شروع شده است و من دست و بازوی همه عزیزانی که در سراسر جهان کوله‌بار مبارزه را بر دوش گرفته‌اند می‌بوسم و سلام و درود خالصانه خود را به همه غنچه‌های آزادی و کمال‌نثار می‌کنم؛ و به ملت عزیز و دلاور ایران هم عرض می‌کنم خداوند آثار و برکات معنویت شما را به جهان صادر کرده است و شراره کینه انقلابی‌تان جهان‌خواران چپ و راست را به وحشت انداخته است...

جنگ ما جنگ عقیده است و جغرافیا و مرز نمی‌شناسد و ما باید در جنگ اعتقادی مان، بسیج بزرگ سربازان اسلام را در جهان به راه اندازیم...

اذناب^۱ آمریکا باید بدانند که شهادت در راه خدا مسئله‌ای نیست که بشود با پیروزی یا شکست در صحنه‌های نبرد مقایسه شود. مقام شهادت، خود، اوج بندگی و سیر و سلوک در عالم معنویت است، نباید شهادت را تا این اندازه به سقوط بکشانیم که بگوییم در عوض شهادت فرزندان اسلام، تنها خرمشهر و یا شهرهای دیگر آزاد شدند، تمامی اینها خیالات باطل ملی‌گراهاست و ما هدفمان بالاتر از آن است. ملی‌گراها تصور نمودند ما هدفمان پیاده‌کردن اهداف بین‌الملل اسلامی در جهان فقر و گرسنگی است، ما می‌گوییم تا شرک و کفر هست، مبارزه هست و تا مبارزه هست، ما هستیم. ما بر سر شهر و مملکت با کسی دعوا نداریم؛ ما تصمیم داریم پرچم «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را بر قلل رفیع کرامت و بزرگواری به اهتزاز درآوریم...

من به صراحت اعلام می‌کنم که جمهوری اسلامی ایران با تمام وجود برای احیای هویت اسلامی مسلمانان در سراسر جهان سرمایه‌گذاری می‌کند و دلیلی هم ندارد که مسلمانان جهان را به پیروی از اصول تصاحب قدرت در جهان دعوت نکند و جلوی جاه‌طلبی و فزون‌طلبی صاحبان قدرت و پول و فریب را نگیرد. ما باید برای پیشبرد اهداف و منافع ملت محروم ایران برنامه‌ریزی کنیم، ما باید در ارتباط با مردم جهان و رسیدگی به مشکلات و مسائل مسلمانان و حمایت از مبارزان و گرسنگان و محرومان با تمام وجود تلاش نماییم و این را از اصول سیاست خارجی خود بدانیم.^۲

۱- اذناب: بیرون.

۲- برگزیده‌هایی از صحیفه نور، ج ۲۰، صص ۲۳۴ تا ۲۳۷.

انواع سوالات درس سیزدهم دین و زندگی دوازدهم انسانی

مسئولیت بزرگ ما

- تعیین کنید کدام یک از عبارات زیر صحیح و کدام یک غلط است؟
- ۱- برچیدن نظام استبدادی وابسته به بیگانگان یکی از تجربه های ملت ایران است **صحیح**
  - ۲- اولین اقدام درحوزه تقویت توانایی فردی ، تقویت ایمان و اراده است **غلط**
  - ۳- تحکیم بنیان خانواده سبب رشد فضایل اخلاقی در جامعه و کاهش فساد و جرم است **صحیح**
  - ۴- شناخت دنیای جدید جهت درک درست واقعیت ها و انتخاب روش های مؤثر ضروری و لازم نیست **غلط**
  - ۵- حرکت به سوی تمدن متعالی اسلام، با انجام دسته ای از اقدامات فردی یا گروهی پراکنده امکان پذیر است **غلط**
  - ۶- یک کشور ضعیف به طور طبیعی منزوی می شود و همراهی و همدلی در دنیا نمی یابد **صحیح**
  - ۷- میان یک پیام و روش تبلیغ آن هیچ تناسبی وجود ندارد **غلط**
  - ۸- دین اسلام را نمی توان با تعصب های جاهلانه یا با روش های فریب کارانه تبلیغ کرد **صحیح**
  - ۹- امروزه ابزارهای رساندن پیام متنوع اند که فقط دراستخدام حق اند **غلط**

جاهای خالی را با استفاده از کلمات مناسب کامل کنید

- ۱- شناخت دنیای جدید نیز جهت درک درست.....و.....روش های مؤثر ، ضروری و لازم است.
واقعیت ها - انتخاب
- ۲- خانواده کانون رشد.....و.....ومحل تربیت نسل های خلاق توانمند و با همت است.
فضیلت ها - پاکی ها
- ۳- پیشرفت علمی ، پایه های .....یک ملت را تقویت و مانع.....بیگانگان می شود. **استقلال - تسلط**
- ۴- میان یک پیام و روش تبلیغ آن باید تناسب .....و.....برقرار باشد. **منطقی - معقول**
- ۵- استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور مهمترین عامل برای .....درمیان افکار عمومی جهان است.
حضور کارآمد
- ۶- دین اسلام یک دین منطقی و استدلالی است و هر آموزه و حکم آن براساس .....تنظیم شده است.
حکمت الهی
- ۷- نمونه حق ستیزی و زورگویی در عرصه جهانی ، اقدامات .....در فلسطین اشغالی است. **صهیونیست ها**
- ۸- دین اسلام یک دین .....و.....است و هر آموزه و حکم آن براساس حکمت الهی تنظیم شده است.
منطقی - استدلالی

مجتبی محمودی، دبیر دین و زندگی شهرستان ایزه

t.me/mahmoudi_izeh :لینک کانال تلگرام